

Afvalligheid en zijn Tegengif

T. A. McMahon, <http://www.thebereancall.org/node/9004>, 3-2-2011

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Herziene Statenvertaling 2010
Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V.

Afvalligheid is het verlaten van het geloof dat je eerder hebt aangehangen. In Hand. 21:21 werd Paulus er vals van beschuldigd de joden “afvallig” te doen worden van de leer van Mozes. De onderliggende Griekse term hier is *apostasia*, een woord dat wij overgenomen hebben in onze term “apostasie”: geloofsverzaking (Van Dale). Afvalligheid gebeurt zelden plotseling. Het is veeleer een proces, en zij die daaraan bijdragen worden afvalligen genoemd.

Het begon in de Hof van Eden. Adam en Eva leefden in een volmaakt milieu en in een volmaakte relatie met God. Zij onderwierpen zich aan God in alle dingen - tot Eva in dialoog ging met Gods tegenstander, Satan, de eerste afvallige (zie ook Jesaja 14:12-14). Hij liet haar het Woord van God herbeschouwen door te vragen wat God had bevolen: “**Is het echt zo dat God gezegd heeft ...?**” Het doel van de slang was Eva ertoe te krijgen het gebod dat God aan Adam had gegeven te verzaken: “**maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten**” (Gen. 2:17; 3:1). Eva bezweek aan de verleiding, Adam volgde zijn vrouw in rebellie tegen God, en het zaad van afvalligheid of apostasie schoot wortel.

Het zaad van apostasie liep uit in Kaïn, die Gods instructies verzaakte voor het brengen van een aanvaardbaar offer - hij stelde zijn eigen manier van offeren in. De afvalligheid nam toe met de bouw van de stad en toren in Babel. Het verenigde mensen (in plaats van de hele aarde te bevolken), zodanig dat God de taal van heel de aarde verwarde, en de bevolking vandaar verspreidde over heel de wereld (Genesis 11:9). Later, onder de Israëlieten, participeerde Aäron in afvalligheid toen hij hen bijstond in hun afgodische aanbidding van het gouden kalf (Exodus 32).

Doorheen de geschiedenis van de noordelijke en zuidelijke koninkrijken van Israël werden vele koningen afvallig. Koning Achaz van Juda was een goed voorbeeld. William MacDonald suggereert in zijn commentaar dat het voorvoegsel van Achaz' naam, “Jeho”, wat staat voor de naam van Jehovah God in “Jehoahaz”, door de Heilige Geest kan overgeslagen zijn “omdat Achaz een afvallige was” (*Believer's Bible Commentary*, pp. 409-10). Hij onderschreef afgoderij in Juda en liet zijn zoon door het vuur gaan in een ritueel aan de god Molech. In onderworpenheid aan Achaz' instructies participeerde priester Uria (die nochtans geprezen wordt in Jesaja) in de apostasie door het uitvoeren van het bevel van de koning om een kopie te maken van een heidens altaar en het op te richten voor waarzeggerij. Achaz heeft het altaar geïncorporeerd in de tempelaanbidding in Jeruzalem.

Afvalligheid heeft altijd deel uitgemaakt van elke generatie sinds de val van de mens. De Schrift zegt ons dat dit zal culmineren in de laatste dagen wanneer de Antichrist wordt onthuld. Zijn religie zal een afvallig christendom zijn - de totale antithese van bijbels Christendom. Het zal alle religies omvatten. Alhoewel de apostasie niet volledig gerealiseerd zal worden dan pas na de Opname van de Kerk, is haar ontwikkeling gaande sinds de tijd dat de zonde het menselijke ras binnenkwam. Bovendien, als we teruggaan naar de bijbelse en de kerkgeschiedenis, hebben vele gelovigen, zowel in onwetendheid als wegens de zwakte van hun vlees, bijgedragen aan afvalligheid. Salomo lijkt hier een voorbeeld te zijn. Als een gelovige werd hij gebruikt door de Heilige Geest om de Tempel te bouwen en te schrijven aan de boeken Spreuken, Prediker en Hooglied, maar hij huwde ook vele heidense vrouwen, in strijd met de Schrift. Deze vrouwen brachten hem tot afgoderij en hij bouwde tempels voor hen om hun valse goden te aanbidden.

In de kerkgeschiedenis zien we mensen, zoals Augustinus en Luther, die door velen aanzien worden als ware gelovigen, in het bijzonder door hen die houden aan de gereformeerde theologie. Maar Augustinus conceptualiseerde vele van de dogma's die fundamenteel zijn voor de valse theologie en het vals evangelie van het grootste afvallige instituut binnen de christelijke belijdenis: de Rooms-katholieke kerk. Luther is te prijzen voor zijn heroïsch standpunt tegen de kerk van Rome, maar zeker niet voor zijn vervangingstheologie en zijn anti-bijbelse haat jegens de Joden. De latere kerk-

geschiedenis is verzaaid met belijdende christenen die (wetend of onwetend) participeerden in de ontwikkeling van apostasie.

Het bovenstaande samengevat: afvalligheid begon met de zonde van de mens, met een grote toename in de Laatste Dagen, en ze zal compleet zijn wanneer de Antichrist deze aarde zal regeren tijdens de zevenjarige verdrukkingperiode. Naarmate de wereld zich beweegt naar die totale vervulling van de apostasie, zullen *alle christenen* kwetsbaar zijn voor destructieve verleidingen.

Wat is nu het tegengif? Hoe kunnen wij onszelf ervan weerhouden te bezwijken voor die dingen die ons tot afvalligheid kunnen leiden? Laten we starten met het preventieprogramma van Psalm 1: “**Welzalig de man die niet wandelt in de raad van de goddelozen, die niet staat op de weg van de zondaars, die niet zit op de zetel van de spotters**”.

De psalmist geeft instructies voor een geestelijk vruchtbaar leven in de Heer. Deze instructies zijn gecentreerd op ons gesterkt worden door Gods Woord en ze beginnen met de aanmaning dat we niet de raad van de goddelozen moeten volgen. Dit betekent niet alleen dat we moeten nalaten te wandelen in de raad van hen die duidelijk goddeloos zijn, maar veeleer *elke raad* die niet conform is met de Woord van God. Twee keer vinden we in Spreuken (14:12; 16:25) dat er een weg is die recht schijnt voor mensen maar die niet *Gods weg* is. Als het niet Gods weg is, leidt die tot “wegen van de dood”, wat afscheiding betekent van Gods waarheid en dat zal ultiem leiden tot de vernieling van iemands leven.

Een belangrijke factor bij de omverwerping van de evangelische kerk door apostasie is dat minder en minder belijdende christenen echt geloven in de *genoegzaamheid* van het Woord van God voor alles “wat tot het leven en de godsvrucht behoort” (2 Petrus 1:3). In plaats daarvan keren evangelicals zich meer en meer tot de ongoddelijke wijsheid van de wereld. De herders geven hun kudden over aan professionele psychotherapeuten, die in zekere zin het bijbelse equivalent zijn van huurlingen¹. Bovendien proberen zij de omvang van hun kudden te verhogen middels marketingtechnieken, die de Kerkgroei beweging ontleend heeft aan de wereld. Deze systemen hebben bewezen dodelijk te zijn voor het bijbelse geloof.

De bijbelse waarschuwing tegen het wandelen in de raad van de goddelozen, het gaan op de weg van de zondaars, of het zitten op de zetel van de spotters, onthult een voortgang die eigenlijk een *achteruitgang* is: van eigenzinnigheid naar boosheid. Door te luisteren en aandacht te schenken aan wat verlorenen (en zelfs de vijanden van het geloof!) te zeggen hebben, installeert men zich comfortabel volgens *hun* perspectief en uiteindelijk gaat men praktiseren wat zij verkondigen. Het tragische gevolg daarvan is dat het hart verhard wordt tegen Gods waarheid, en dat iemands houding er een wordt van verachting wanneer deze met de waarheid geconfronteerd wordt.

Nadat de psalmist zegt wat gelovigen moeten vermijden, gaat hij over naar de belangrijkste preventieve maatregel die zij in hun levens moeten incorporeren: “...**maar die zijn vreugde vindt in de wet [= de Wet, de Profeten en de Geschriften] van de HEERE en Zijn wet [de Schrift] dag en nacht overdenkt**” (Psalm 1:2).

De hoofdreden waarom de afvalligheid zich zo snel verspreid onder evangelicals vandaag is dat velen **functioneel bijbels ongeletterd** zijn. Dit betekent dat, alhoewel bijna alle “christenen” bijbels hebben, en in staat zijn die te lezen, er maar weinigen zijn die de Schrift werkelijk lezen en onderzoeken, en zelfs zij die dat wel doen brengen wat zij lezen niet tot een levenspraktijk.

[Pew Forum on Religion & Public Life](#) publiceerde een onderzoek bij 35.000 volwassen Amerikanen en hoorde van de 57% van hen die zeggen evangelical te zijn dat “vele religies tot eeuwig leven kunnen leiden”. Blijkbaar zijn zij zich niet bewust van de woorden van de Heer, of nemen zij ze niet ernstig, waar Hij zegt: “**Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij**” (Johannes 14:6) en Petrus riep uit: “**En de zaligheid is in geen ander, want er is onder de hemel geen andere Naam onder de mensen gegeven waardoor wij zalig moeten worden**” (Handelingen 4:12). De Schrift zegt ons dat zo’n toestand in de laatste dagen pervasief² zou zijn: “**Want er zal een tijd komen dat zij de gezonde leer niet zullen verdragen, maar dat zij zullen zoeken wat het ge-**

---

¹ Vgl. Johannes 10:12.

² Pervasief: doordringend.

hoor streelt, en voor zichzelf leraars zullen verzamelen overeenkomstig hun eigen begeerten. Ze zullen hun gehoor van de waarheid afkeren en zich keren tot verzinsels” (2 Timotheüs 4:3-4).

In onze dagen worden bijbelse absoluutheden, en een exclusieve weg van redding, door de wereld aanzien als een toonbeeld van intolerantie, een beschuldiging waarmee vele evangelicals niet kunnen omgaan - in het bijzonder zij die de Bijbel niet goed genoeg kennen om een bijbelse respons te geven. Continu het Woord overdenken is de oplossing om zo'n toestand te corrigeren. Bovendien is er hulp en bemoediging van onze Heer. Beschouw Zijn gebed tot de Vader voor gelovigen: “**Heiligen door Uw waarheid; Uw woord is de waarheid**” (Joh. 17:17). Jezus wil dat we geheiligd worden, en voor Hem opzij gezet worden, als mensen die ongeacht wat de wereld denkt en zegt, ervan overtuigd zijn dat Zijn Woord de waarheid is. Hij zei: “**Jezus dan zei tegen de Joden die in Hem geloofden: Als u in Mijn woord blijft, bent u werkelijk Mijn discipelen, en u zult de waarheid kennen, en de waarheid zal u vrijmaken**” (Joh. 8:31-32). Deel uitmaken van die vrijheid is een vrijmoedigheid “om te strijden voor het geloof dat eenmaal aan de heiligen overgeleverd is” (Judas 3). Men kan niet “strijden” voor iets waarvan men onwetend is. Je geloof verdedigen kan enkel door een gedisciplineerde studie van de Schrift.

In het boek Spreuken wordt ons gezegd: “**Het beginsel van wijsheid is: verwerf wijsheid, en bij alles wat je verwerft: verwerf inzicht!**” (Spreuken 4:7). God heeft Zijn wijsheid beschikbaar gesteld in Zijn Woord. Bovendien heeft Hij aan allen die hun geloof gesteld hebben op Jezus, de Heilige Geest gegeven, de Geest van de Waarheid, om ons te helpen “begrijpen”. Het kennen van de Schrift is Gods preventieprogramma tegen afvalligheid, en dit is beschikbaar voor allen die Hem zoeken. Dat is het bijbelse criterium voor het verkrijgen van wijsheid en begrip. De apostel Paulus schreef aan Timotheüs: “**en u van jongs af de heilige Schriften kent, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof dat in Christus Jezus is**” (2 Tim. 3:15).

Het is duidelijk niet een kwestie van intellectuele bekwaamheid of opleiding, maar veeleer van iemands verlangen Gods waarheid te kennen en die ijverig te volgen. De keuze van de Heer viel op onopgeleide vissers als apostelen om de belangrijkste boodschappers te zijn van Zijn Woord - veel meer dan hoog opgeleiden binnen het religieuze establishment - en daarom zou dit boekdelen moeten spreken voor ieder die denkt dat hij niet bekwaam genoeg is!

De gelovige die continu nadenkt over Gods Woord zal ondervinden dat zijn inspanningen zowel preventief zullen zijn tegen apostasie als een investering voor de sterkte van zijn geloof. Bovendien is dit de basis om geestelijk vruchtbaar te zijn: “**Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, waarvan het blad niet afvalt; al wat hij doet, zal goed gelukken**” (Psalm 1:3). Het is tevens een middel om de gelovige toe te rusten voor de geestelijke oorlog die thans woedt.

De crux³ van de geestelijke oorlog is het Woord van God. De strategie van de Tegenstander is het in diskrediet brengen van de Schrift, op elk vlak, en met alle mogelijke middelen. Zoals we reeds opmerkten, het begon in de Hof van Eden door Gods Woord in vraag te stellen, onmiddellijk gevolgd door de ontkenning van Gods Waarheid (Genesis 3:4-5). Zij die niet onderscheiden dat zij zich in zo'n strijd bevinden kunnen reeds gevangen genomen zijn door de leugens van de Tegenstander. De apostel Paulus schreef dat wij niet onwetend moeten zijn over zijn gedachten (2 Kor. 2:11), en hij gebruikte militaire metaforen om de realiteit te onderstrepen van de geestelijke oorlogvoering:

“**Neem daarom de hele wapenrusting van God aan, opdat u weerstand kunt bieden op de dag van het kwaad, en na alles gedaan te hebben, stand kunt houden. Houd dan stand, uw middel omgord met de waarheid, en bekleed met het borstharnas van de gerechtigheid, en de voeten geschoeid met bereidheid van het Evangelie van de vrede. Neem bovenal het schild van het geloof op, waarmee u alle vurige pijlen van de boze zult kunnen uitblussen. En neem de helm van de zaligheid en het zwaard van de Geest, dat is Gods Woord**” (Efeziërs 6:13-17).

³ Crux: hetgeen waarom het gaat.

Onze strijd is de goede strijd van het geloof en onze wapens zijn niet vleeselijk maar geestelijk (2 Korinthiërs 10:4). Het doel is “weerstand te kunnen bieden op de dag van het kwaad”. Onze overwinning is gewoon te blijven *staan* voor de waarheid van Gods Woord.

Naarmate de strijd verhevigt - zoals de Schrift aangeeft dat dit zal gebeuren wanneer de wederkomst voor Jezus' heiligen naderbij komt - moeten we naast de wapenrusting nóg iets doen: “... terwijl u bij elke gelegenheid met alle gebed en smeking bidt in de Geest en daarin waakzaam bent met alle volharding en smeking voor alle heiligen” (Efeziërs 6:18). Als dit onze praktijk wordt terwijl we wachten op de Heer, niettegenstaande de apostasie het geestelijke milieu rondom ons opdroogt, zullen we zijn zoals een boom geplant bij waterbeken, die zijn vrucht voortbrengt op zijn tijd, wiens loof niet zal verwelken; en wat we ook doen zal gedijen in de Heer.

---

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm